

MIRA a.d., Prijedor
Finansijski izvještaji za 2011. godinu i
Izvještaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

	Strana
IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
IZJAVA RUKOVODSTVA	2
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	
Bilans uspjeha	3-4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promjenama na kapitalu	6
Bilans tokova gotovine	7
NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE	8-24

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

VLASNICIMA

MIRA a.d., Prijedor

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izvještaja društva MIRA a.d., Prijedor, Kralja Aleksandra 3 (u daljem tekstu: Društvo) koji se sastoji od bilansa stanja na dan 31. decembra 2011. godine, bilansa uspjeha, izvještaja o promjenama na kapitalu i izvještaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji važećim u Republici Srpskoj i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje se smatra da su relevantne za pripremu finansijskih izvještaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevjere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji važećim u Republici Srpskoj i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi zahtijevaju da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uvjerenja da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima u finansijskim izvještajima. Izbor procedura zavisi od naše procjene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izvještajima, nastalih bilo zbog pronevjere ili zbog grešaka u radu. U procjeni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i istinito i objektivno prikazivanje finansijskih izvještaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primjenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primjenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procjenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim bitnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj društva MIRA a.d., Prijedor, na dan 31. decembra 2011. godine kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i novčane tokove za navedenu godinu, u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i ostalim relevantnim propisima Republike Srpske, kao i računovodstvenim politikama objelodanjenim u napomenama 2. i 3. uz finansijske izvještaje.

Banja Luka, 20. februara 2012. godine

Stojanović Tamara
Ovlašćeni Revizor

IZJAVA RUKOVODSTVA

Ova izjava se daje u vezi sa revizijom finansijskih izvještaja Društva za godinu koja se završila 31. decembra 2011. godine, za svrhe izražavanja mišljenja o tome da li finansijski izvještaji pružaju istinitu i objektivnu sliku finansijskog položaja Društva na dan 31. decembra 2011. godine i rezultata poslovanja i novčanih tokova za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj.

Računovodstvena regulativa Republike Srpske propisuje odgovornost Rukovodstva pravnih lica da finansijske izvještaje priprema na način koji obezbjeđuje istinito i objektivno prikazivanje svih poslovnih transakcija obavljenih u toku obračunskog perioda, kao i rezultata poslovanja na kraju obračunskog perioda. Rukovodstvo Društva je odgovorno za uspostavljanje sistema računovodstvene evidencije kojom se, sa razumnom preciznošću obezbjeđuje objelodanjivanje finansijske pozicije Društva i rezultata poslovanja. Takođe, računovodstveni sistem treba da garantuje da su finansijski izvještaji sastavljeni i prezentirani u skladu sa računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj.

Rukovodstvo, takođe, ima opštu odgovornost u slučaju preduzimanja akcija u cilju zaštite imovine Društva i sprečavanja i razotkrivanja pronevjera i drugih neregularnosti.

Prihvatao našu odgovornost za istinit i objektivan prikaz finansijskih izvještaja.

Potpisano u ime Društva **MIRA a.d., Prijedor**

Direktor: Miroslav Turnšek

MIRA B
PREDUZEĆE ZA PROIZVODNJU
KEKSA I SRODNIH PROIZVODA
AKCIONARSKO DRUŠTVO
PRIJEDOR, Ul. kralja Aleksandra br.3

BILANS USPJEHA ZA 2011. GODINU

POZICIJA	Bilješka	2011. KM	2010. KM
POSLOVNI PRIHODI	4.1.		
Prihodi od prodaje robe		20.237	20.970
Prihodi od prodaje učinaka	4.1.a.	21.078.558	18.578.713
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka		26.669	47.211
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	4.1.b.	610.166	0
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka		0	(442.474)
Ostali poslovni prihodi		14.998	98.741
Ukupno poslovni prihodi		21.750.628	18.303.161
POSLOVNI RASHODI	5.1.		
Nabavna vrijednost prodane robe		52.840	49.052
Troškovi materijala	5.1.a.	13.722.834	10.851.232
Troškovi zarada i naknada zarada	5.1.b.	5.553.968	5.051.512
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.c.	393.737	368.137
Troškovi amortizacije i rezervisanja		734.562	748.652
Nematerijalni troškovi	5.1.d.	327.600	354.885
Troškovi poreza		34.171	28.306
Ukupno poslovni rashodi		20.819.712	17.451.776
POSLOVNI DOBITAK		930.916	851.385
FINANCIJSKI PRIHODI	4.2.		
Financijski prihodi od povezanih pravnih lica		0	67.392
Prihodi od kamata		11.775	2.364
Pozitivne tečajne razlike		7.579	18.913
Ostali financijski prihodi		5.146	1.568
Ukupno financijski prihodi		24.500	90.237
FINANCIJSKI RASHODI	5.2.		
Rashodi od kamata		425	3.604
Negativne tečajne razlike		10.483	9.964
Ostali financijski rashodi		3.722	95.648
Ukupno financijski rashodi		14.630	109.216
DOBITAK REDOVNE AKTIVNOSTI		940.786	832.406

BILANS USPJEHA ZA 2011. GODINU - Nastavak

P O Z I C I J A	Bilješka	2011. KM	2010. KM
OSTALI PRIHODI	4.3.		
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja		0	52.530
Dobici po osnovi prodaje materijala		924	1.089
Naplaćena otpisana potraživanja		137	15.681
Ostali nespomenuti prihodi		34.262	3.251
Ukupno ostali prihodi		35.323	72.551
OSTALI RASHODI	5..3.		
Gubici od prodaje nematerijalnih ulaganja		806	51.369
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha		35.650	32.574
Ukupno ostali rashodi		36.456	83.943
GUBITAK PO OSNOVU OSTALIH PRIHODA I RASHODA		(1.133)	(11.392)
UKUPNI PRIHODI	4	21.810.451	18.465.949
UKUPNI RASHODI	5	20.870.798	17.644.935
Dobit prije oporezivanja		939.653	821.014
Porez na dobit		120.768	91.713
DOBIT TEKUĆE GODINE		818.885	729.301

BILANS STANJA NA DAN 31. DECEMBRA 2011. GODINE

POZICIJA	Bilješka	31.12.2011.	31.12.2010.
		KM	KM
AKTIVA			
Dugotrajna imovina			
Nekretnine, postrojenja i oprema	6	18.187.733	18.657.837
Ukupno dugotrajna imovina		18.187.733	18.657.837
Kratkotrajna imovina			
Zalihe	7	3.104.430	2.621.270
Kratkoročna potraživanja i plasmani	8	5.370.843	5.297.043
Novac	9	214.683	356.565
Ukupno kratkotrajna imovina		8.689.956	8.274.878
POSLOVNA AKTIVA		26.877.689	26.932.715
IZVANBILANČNA AKTIVA		906.161	906.181
UKUPNA AKTIVA		27.783.850	27.838.896
PASIVA			
Kapital			
Upisani kapital	10	18.473.634	18.473.634
Zakonske rezerve	10.a.	13.885	9.906
Ostale rezerve	10.b.	1.381.595	1.545.380
Zadržana dobit/Preneseni gubitak	10.c.	206.981	(649.731)
Dobit tekuće godine	10.d.	818.885	729.301
Ukupno kapital		20.894.980	20.108.490
Dugoročne obveze		5.377	4.670
Kratkoročne obveze			
Kratkoročne financijske obveze		0	2.239
Obveze iz poslovanja	11	5.387.361	6.320.320
Obveze za zarade i naknade zarada		273.436	251.611
Druge obveze		68.956	46.500
Obveze za poreze i doprinose	12	195.323	144.124
Ukupno kratkoročne obveze		5.925.076	6.764.794
Obračunati troškovi i odgođeni prihodi	13	52.256	54.761
POSLOVNA PASIVA		26.877.689	26.932.715
IZVANBILANČNA PASIVA		906.161	906.181
UKUPNA PASIVA		27.783.850	27.838.896

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA NA KAPITALU

O P I S	Upisani	Zakonske rezerve	Ostale rezerve	Zadržana dobit/ Preneseni	Dobit	UKUPNO
	temeljni kapital			gubitak	tekuće godine	
	KM	KM	KM	KM	KM	KM
Stanje 1. siječnja 2010. godine	18.473.634	9.906	1.713.664	(2.918.091)	2.119.583	19.398.696
Prijenos dobiti u naredno razdoblje	0	0	0	2.268.360	(2.119.583)	148.777
Ukidanje rezervi kod usklađenja imovine	0	0	(168.284)	0	0	(168.284)
Dobit tekuće godine	0	0	0	0	729.301	729.301
Stanje 31. prosinca 2010. godine	18.473.634	9.906	1.545.380	(649.731)	729.301	20.108.490
Raspored rezervi iz dobiti	0	3.979	0	725.322	(729.301)	0
Ukidanje rezervi kod usklađenja imovine	0	0	(163.785)	131.390	0	(32.395)
Dobit tekuće godine	0	0	0	0	818.885	818.885
Stanje 31. prosinca 2011. godine	18.473.634	13.885	1.381.595	206.981	818.885	20.894.980
Bilješka	10.a.	10.b.	10.c.		10.d.	

BILANS TOKOVA GODINE

O P I S	2011. KM	2010. KM
A) Novčani tokovi iz redovnih aktivnosti		
Dobit tekuće godine	939.653	821.014
Promjene na kapitalu - neto	(32.395)	(19.507)
Amortizacija	734.562	748.652
Porez na dobit	(120.768)	(91.713)
Zalihe	(483.160)	102.201
Kratkoročna potraživanja i plasmani	(73.800)	4.440
Obveze iz poslovanja	(932.959)	(158.947)
Obveze za zarade i naknade zarada	21.825	0
Druge obveze	22.456	0
Obveze za poreze i doprinose	51.199	(88.378)
Obračunati troškovi i odgođeni prihodi	(2.505)	(1.271)
Neto novčani tokovi iz redovnih aktivnosti	124.108	1.316.491
B) Novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti		
Nabava materijalne i nematerijalne imovine	(264.458)	(1.264.628)
Sadašnja vrijednost prodane i rashodovane imovine	0	3.737
Kratkotrajna financijska imovina	0	14.162
Neto novčani tokovi iz investicijskih aktivnosti	(264.458)	(1.246.729)
C) Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		
Dugoročne obveze	707	1.033
Dugoročne rezervacije	0	76
Obveze po kratkoročnim kreditima	(2.239)	(25.537)
Neto novčani tokovi iz financijskih aktivnosti	(1.532)	(24.428)
D) NETO SMANJENJE/POVEĆANJE NOVCA (A+B+C)=(F-E)	(141.882)	45.334
E) NOVAC NA DAN 1. SIJEČNJA	356.565	311.231
F) NOVAC NA DAN 31. PROSINCA	214.683	356.565
G) SMANJENJE/POVEĆANJE NOVCA (F-E)	(141.882)	45.334

1. OSNIVANJE I DJELATNOST**1. OSNIVANJE I DJELATNOST****(a) Osnivanje**

Poduzeće za proizvodnju keksa i srodnih proizvoda „MIRA“ a.d., Prijedor (Društvo) osnovano je 1946. godine kao društveno poduzeće, a od 1948. godine posluje kao samostalni privredni subjekt „Mira Cikota“ Prijedor. Tijekom 1967. godine izvršeno je udruživanje Društva i društva „Josip Kraš“ Zagreb. Temeljem toga, tijekom 1991. godine registrirano je društvo „Kraš – Mira Cikota“, Prijedor dok je 1992. godine promijenjen naziv društva u MIRA d.o.o., Prijedor. Sukladno propisima Republike Srpske, u 1995. godini, Društvo je postalo opće državno poduzeće.

Direkcija za privatizaciju Republike Srpske, Rješenjem broj 01-109-4/99 od 30. listopada 2001. godine, odobrila je program privatizacije i donijela odluku da se privatizacija državnog kapitala u ukupnom iznosu od 18.473.634 KM obavi vaučer ponudom (55% državnog kapitala) i metodom tendera (30% državnog kapitala) u korist KRAŠ d.d., Zagreb. Temeljem istog rješenja, u postupku privatizacije, 10% vrijednosti akcija državnog kapitala prenijeto je na Fond penzijskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske i 5% na Fond za restituciju Republike Srpske.

(a) Djelatnost

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja keksa i vafla, bombona i drugih konditorskih proizvoda. Upisani temeljni kapital iznosi 18.473.634 KM i podijeljen je na 18.473.634 akcije nominalne vrijednosti 1 KM.

Na dan 31. prosinca 2011. godine Društvo je zapošljavalo 406 radnika (31. prosinca 2010. godine 417 radnika).

2. OSNOVA ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA**2.1. Izjava o usklađenosti**

Društvo vodi evidenciju i sastavlja finansijske izvještaje u skladu sa važećim Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (Službeni glasnik RS 36/09) i ostalom primjenljivom zakonskom regulativom u Republici Srpskoj.

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji pravna lica i preduzetnici u Republici Srpskoj sastavljaju i prezentuju finansijske izvještaje u skladu sa zakonskom, profesionalnom i internom regulativom, pri čemu se pod profesionalnom regulativom podrazumevaju primjenljivi Međunarodni računovodstveni standardi („MRS“), Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja („MSFI“) i tumačenja koja su sastavni dio standarda, odnosno tekst MRS i MSFI, koji je u primjeni, ne uključuje osnove za zaključivanje, ilustrujuće primjere, smjernice, komentare, suprotna mišljenja, razrađene primjere i drugi dopunski materijal.

2.2. Pravila procjenjivanja

Finansijski izvještaji su sastavljeni na osnovu načela prvobitne (istorijske) vrijednosti, osim za sledeće pozicije:

- Finansijski instrumenti kroz bilans uspeha se vrijednuju po fer vrijednosti,
- Derivatívni finansijski instrumenti se vrijednuju po fer vrijednosti,

2.3. Zvanična valuta izveštavanja

Finansijski izvještaji Društva su iskazani u KM koja je zvanična valuta u kojoj se podnose finansijski izvještaji u Republici Srpskoj. Osim ako nije drugačije naznačeno, svi iznosi su navedeni u KM.

2.4. Korišćenje procjenjivanja

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu primjenjenim okvirom za izvještavanje zahtijeva od rukovodstva korišćenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentirane vrijednosti sredstava i obaveza, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na prethodnom iskustvu, kao i različitim informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a koje djeluju realno i razumno u datim okolnostima. Na bazi ovih informacija se formira pretpostavka o vrijednosti sredstava i obaveza, koju nije moguće neposredno potvrditi na bazi drugih informacija. Stvarna vrijednost sredstava i obaveza može da odstupa od vrijednosti koja je procjenjena na ovaj način.

Procjene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su procjene izvršene, su predmet redovnih provjera. Revidirane računovodstvene procjene se prikazuju za period u kojem su revidirane, u slučaju da procjena ima uticaj samo na dati period, ili za period u kojem su revidirane i za buduće periode, u slučaju da revidiranje utiče na tekući i na buduće periode.

Informacije o oblastima kod kojih je stepen procjene najveći i koje mogu imati najznačajniji efekat na iznose priznate u finansijskim izvještajima Društva, date su u okviru slijedećih

- Napomena 3.3 – Obezvrijeđenje potraživanja od kupaca i ostalih potraživanja,
- Napomena 3.4 – Koristan vijek trajanja nekretnina, postrojenja i opreme,
- Napomena 3.4 – Obezvrijeđenje vrijednosti nefinansijske imovine,
- Napomena 3.6 - Penzije i ostale naknade zaposlenima

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Računovodstvene politike date u nastavku Društvo konzistentno primjenjuje u svim periodima prezentiranim u ovim finansijskim izvještajima.

3.1. Načelo stalnosti poslovanja (“going concern“)

Finansijski izvještaji su pripremljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja (“going concern” konceptom), koji podrazumijeva da će Društvo nastaviti da posluje u doglednoj budućnosti.

3.2. Poslovne promjene u stranoj valuti

Poslovne promjene u stranoj valuti su preračunate u KM po srednjem kursu valute utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promjene.

Monetarne pozicije iskazane u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunate su u KM prema srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan bilansa.

Nemonetarne pozicije preračunate su u KM prema srednjem kursu valute koji je važio na dan poslovne promjene.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale po osnovu izvršenih plaćanja i naplata u stranim sredstvima plaćanja u toku godine kao i kursne razlike nastale prilikom prevođenja sredstava i obaveza iskazanih u stranoj valuti na dan bilansa iskazane su u bilansu uspjeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu kursnih razlika u okviru pozicije finansijskih prihoda/rashoda.

Potraživanja u koje je ugrađena valutna klauzula preračunata su u KM po srednjem kursu valute koji je važio na dan bilansa. Pozitivni i negativni efekti nastali po ovom osnovu iskazani su u bilansu uspjeha Društva, kao prihodi/rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika u okviru kategorije ostalih prihoda/rashoda.

Zvanični srednji kursevi značajnijih stranih valuta su:

Valuta	2011.	2010.
EUR	1,95583	1,95583
USD	1,51158	1,47276

3.3. Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Društvo klasifikuje svoja finansijska sredstva u slijedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednostima iskazuju u bilansu uspjeha, krediti i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i sredstva koja se drže do roka dospijea. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Rukovodstvo vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrednostima iskazuju u bilansu uspeha

Finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha su finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja. Finansijsko sredstvo se klasifikuje u ovu kategoriju ukoliko je pribavljeno prvenstveno radi prodaje u kratkom roku. Derivati se takođe klasifikuju kao sredstva koja se drže radi trgovanja, osim ako su određeni kao instrument zaštite od rizika. Sredstva u ovoj kategoriji su klasifikovana kao tekuća sredstva. Na dan 31. decembra 2011. godine Društvo nema finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjene u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja predstavljaju nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja, koja se ne kotiraju ni na jednom aktivnom tržištu. Uključuju se u tekuća sredstva, osim ukoliko su im rokovi dospijea duži od 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja. U tom slučaju se klasifikuju kao dugoročna sredstva.

Potraživanja se sastoje od potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu i ostalih potraživanja. Potraživanja od kupaca su iskazana po faktornoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste, kao i za ispravku vrijednosti koja je zasnovana na procjeni naplativosti pojedinačnog potraživanja. Ispravka vrijednosti se formira za ona potraživanja za koje postoji objektivni dokaz da su obezvrjeđena, odnosno za koja rukovodstvo Društva procjenjuje da se ne mogu naplatiti u punom iznosu, i ista se evidentira kao rashod u bilansu uspjeha perioda kada je procjena izvršena. Kratkoročni finansijski plasmani se sastoje od pozajmica odobrenih pravnim licima. Društvo nema pozajmica odobrenih pravnim licima.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti

U bilansu tokova gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima se podrazumevaju gotovina u blagajni i sredstva na računima kod banaka

Finansijska sredstva koja se drže do dospijea

Finansijska sredstva koja se drže do dospieća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili utvrdivim rokovima plaćanja i fiksnim rokovima dospijea, koja rukovodstvo ima namjeru i mogućnost da drži do dospijea. U slučaju da Društvo odluči da proda značajan dio finansijskih sredstava koja se drže do dospijea, cijela kategorija će biti reklasifikovana kao raspoloživa za prodaju. Finansijska sredstva koja se drže do dospijea klasifikuju se kao dugoročna sredstva, osim ako su rokovi dospijea kraći od 12 mjeseci od datuma bilansa stanja, kada se klasifikuju kao kratkoročna sredstva. Na dan 31. decembra 2011. godine Društvo nema finansijska sredstva koja se drže do dospijea.

Priznavanje finansijskih sredstava

Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum saldiranja transakcije.

Vrijednovanje finansijskih sredstava

Finansijski instrumenti inicijalno se vrijednuju po tržišnoj vrijednosti koja uključuje transakcione troškove kod svih finansijskih sredstava ili obaveza osim onih koja se vrijednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Finansijska sredstva koja se vode po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha inicijalno se priznaju po fer vrijednosti a transakcioni troškovi terete troškove poslovanja u bilansu uspeha.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti čiji se efekti promjena u fer vrijednosti iskazuju u bilansu uspjeha se, nakon inicijalnog priznavanja, iskazuju po fer vrijednosti.

Kredit i potraživanja, kao i finansijska sredstva koje se drže do dospijeca, vrijednuju se po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava

Društvo vrši isknjiženje finansijskog sredstva kada prava na priliv gotovine po osnovu tog sredstva isteknu ili kada ta prava prenesu na drugoga. Svako pravo po prenijetoj finansijskoj aktivi, kreirano ili zadržano od strane Društva, priznaje se kao posebno sredstvo ili obaveza.

Vrijednovanje po amortizovanim vrijednostima

Amortizovana vrijednost finansijskog sredstva je iznos po kome se sredstvo inicijalno vrijednuje, umanjena za otplate glavnice, a uvećana ili umanjena za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Vrijednovanje po fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijskih instrumenata je iznos za koji sredstvo može biti razmijenjeno, ili obaveza izmirena, između obavještenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Fer vrijednost se određuje primjenom dostupnih tržišnih informacija na dan izvještavanja i ostalih modela vrijednovanja koje Društvo koristi.

Fer vrijednost pojedinih finansijskih instrumenata iskazanih po nominalnoj vrijednosti je približno jednaka njihovoj knjigovodstvenoj vrijednosti. Ovi instrumenti obuhvataju gotovinu, kao i potraživanja i obaveze koje nemaju ugovoreno dospijeca, ni ugovorenu fiksnu kamatnu stopu.

Ostala potraživanja i obaveze se svode na sadašnju vrijednost diskontovanjem budućih novčanih tokova uz korišćenje tekućih kamatnih stopa. Rukovodstvo je mišljenja da uslijed prirode poslovanja Društva i njegovih opštih politika, nema značajnih razlika između knjigovodstvene i fer vrijednosti finansijskih sredstava i obaveza.

Obezvrijeđenje finansijskih sredstava

Društvo obračunava obezvrijeđenje sumljivih potraživanja na osnovu procijenjenih gubitaka koji nastaju jer kupci nisu u mogućnosti da izvrše tražena plaćanja. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvrijeđivanja za sumnjiva potraživanja Društvo se oslanja na starost potraživanja, ranije iskustvo sa otpisom, bonitet kupaca i promjene u uslovima plaćanja.

Ovo zahtijeva procjene vezane za buduće ponašanje kupaca i time izazvane buduće naplate u gotovini. Stvarni nivo potraživanja koja su naplaćena može da se razlikuje od procijenjenih nivoa naplate, što može pozitivno ili negativno da se odrazi na rezultate poslovanja.

Odluku o indirektnom otpisu, odnosno ispravci vrijednosti potraživanja od kupaca preko računa ispravke vrijednosti donosi rukovodstvo Društva.

Otpis potraživanja od kupaca se vrši pod uslovom da su potraživanja prethodno bila uključena u prihode Društva, da je potraživanje u knjigama Društva otpisano kao nenaplativo i da Društvo nije moglo da naplati potraživanje sudskim putem.

Odluku o direktnom otpisu potraživanja od kupaca donosi *direktor Društva*.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze se inicijalno priznaju u visini nabavne vrijednosti koja predstavlja pošteni vrijednost primljene nadoknade. Nakon inicijalnog priznavanja, finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, osim finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha. Amortizovana vrijednost finansijske obaveze je iznos po kome se obaveze inicijalno vrijednuju, umanjen za otplate glavnice, a uvećan ili umanjen za akumuliranu amortizaciju korišćenjem metoda efektivne kamatne stope.

Finansijske obaveze uključuju obaveze po osnovu kredita odobrenih od banaka u zemlji. Obaveza je tekuća ukoliko se očekuje da bude izmirena u redovnom toku poslovnog ciklusa Društva odnosno koja dospijeva u periodu do 12 mjeseci nakon datuma bilansa stanja.

Sve ostale obaveze se klasifikuju kao dugoročne.

Primljeni krediti sa ugovorenom valutnom klauzulom se obračunavaju u KM protivvrijednosti deviznog iznosa neotplaćenog dijela kredita. Prihodi i rashodi nastali po osnovu primjene valutne klauzule evidentiraju se u okviru bilansa uspjeha kao finansijski prihodi, odnosno finansijski rashodi, odnosno kao ostali prihodi i rashodi za efekte revalorizacije primjenom stope rasta cijena na malo.

Društvo vrši isknjiženje obaveze kada je obaveza izmirena, ukinuta ili kada je prenijeta na drugoga.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze iz poslovanja vrijednuju se po nominalnoj vrijednosti.

3.4. Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po procijenjenoj vrijednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrijednosti i gubitke uslijed obezvrijeđenja. Početno mjerenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrijednosti ili po cijeni koštanja. Nabavna vrednost uključuje izdatke direktno pripisive nabavljenom sredstvu.

Izdaci za nekretnine, postrojenja i opremu se priznaju kao sredstvo ako i samo ako je vjerovatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priticati u Društvo i ako se izdaci za to sredstvo mogu pouzdano mjeriti.

Nabavke nekretnina, postrojenja i opreme tokom godine evidentirane su po nabavnoj vrijednosti koju čini faktura dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke i troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Društva analizira vrijednosti po kojima je prikazana nematerijalna i materijalna imovina Društva.

Ukoliko postoji indicija da je neko sredstvo obezvrijeđeno, nadoknativ iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procjenjen kao niži od vrijednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrijednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrijednosti, koju predstavlja vrijednost veća od neto prodajne vrijednosti i vrijednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvrijeđenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda.

Dobici od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme se knjiže direktno u korist ostalih prihoda. Gubici po osnovu prodaje ili rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme terete ostale rashode.

Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme obračunava se po proporcionalnom metodu primjenom amortizacionih stopa koje su određene tako da se nabavna vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme amortizuje u jednakim godišnjim iznosima u toku vijeka upotrebe. Amortizacija sredstava aktiviranih u toku godine se obračunava kada se sredstva stave u upotrebu, odnosno počev od narednog mjeseca od datuma nabavke na nabavnu vrijednost.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

Primjenjene stope amortizacije u tekućem i prethodnom obračunskom periodu su:

Opis	2011. %	2010. %
Građevinski objekti	1,11-2	1,11-2
Postrojenja i oprema	5-14,30	5-14,30

Određivanje korisnog vijeka trajanja nekretnina, postrojenja i opreme se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promjenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora.

Aдекватnost određenog korisnog vijeka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indicacija da je došlo do značajne promjene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog vijeka trajanja.

3.5. Zalihe

Zalihe se iskazuju po cijeni koštanja ili po neto prodajnoj vrijednosti u zavisnosti od toga koja je niža. Neto prodajna vrijednost je cijena po kojoj zalihe mogu biti prodane u normalnim uslovima poslovanja nakon umanjenja cijene za troškove prodaje.

Nabavnu vrijednost sirovina i trgovačke robe čini faktorna cijena dobavljača uvećana za zavisne troškove nabavke. Obračun izlaza zaliha vrši se po metodi prosječne ponderisane cijene.

Terećenjem ostalih rashoda vrši se ispravka vrijednosti zaliha robe u slučajevima kada se ocijeni da je potrebno svesti vrijednost zaliha na njihovu neto prodajnu vrijednost. Oštećene zalihe robe i zalihe koje po kvalitetu ne odgovaraju standardima se u potpunosti otpisuju.

Ispravka vrijednosti - obezvrijeđenje zaliha vrši se za materijal i rezervne dijelove koji su bez promjena duže od 1 godine.

3.6. Naknade zaposlenima

Kratkoročne beneficije zaposlenih - porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primjenjuju u Republici Srpskoj, Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

Dugoročne beneficije zaposlenih - obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u penziju u visini 3 neto mjesečne zarade koje je zaposleni ostvario u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se isplaćuje otpremnina, a koje pri tom ne mogu biti manje od 3 prosječne mjesečne neto zarade isplaćene u Republici Srpskoj u mjesecu koji prethodi mjesecu u kome se isplaćuje otpremnina.

Društvo ne vrši obračun i iskazivanje dugoročnih obaveza po osnovu otpremnina korišćenjem metoda sadašnje vrijednosti budućih očekivanih isplata, na osnovu obračuna aktuaru. Budući da se radi o dugoročnim naknadama zaposlenima, a ne o naknadama nakon prestanka radnog odnosa, aktuarski dobiti i gubici, kao i troškovi prethodne službe priznaju se u cjelini u periodu u kome nastanu. Društvo nema dodatnih obaveza za naknade zaposlenima po ovom osnovu.

Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu kumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koje se očekuje da će biti iskorišćeni u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Prema procjeni rukovodstva Društva, iznos kratkoročnih neplaćenih odsustava na dan 31. decembra 2011. godine nije materijalno značajan i shodno tome, Društvo nije izvršilo ukalkulisavanje navedenih obaveza na dan bilansa stanja.

3.7. Kapital

Kapital Društva obuhvata osnovni kapital po osnovu udjela osnivača, rezerve, revalorizacione rezerve i akumulirani rezultat.

Kapital Društva obrazovan je iz uloženi sredstava osnivača Društva u novčanom obliku. Osnivač ne može povlačiti sredstva uložena u osnovni kapital Društva.

3.8. Upravljanje rizikom kapitala

Društvo se opredjelilo za finansijski koncept kapitala i njegovo očuvanje prema kome je kapital definisan na osnovu nominalnih novčanih jedinica.

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala.

Društvo prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti, koji se izračunava kao odnos neto dugovanja Društva i njegovog ukupnog kapitala.

Na dan 31. decembra 2011. godine Društvo nije bilo kreditno zaduženo.

3.8. Prihodi*Prihodi od prodaje i pružanja usluga*

Prihodi od prodaje proizvoda i robe se priznaju u momentu kada se značajni rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad proizvodima i robom prenesu na kupca. Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost. Prihodi od pružanja usluga se priznaju u obračunskom periodu u kome je usluga pružena i iskazuju po fakturnoj vrijednosti umanjenoj za odobrene popuste i porez na dodatu vrijednost.

Finansijski prihodi

Finansijski prihodi obuhvataju prihode od kamata, kursnih razlika, i ostale finansijske prihode, ostvarene iz odnosa sa zavisnim i ostalim pravnim licima.

Prihodi od kamata se, u skladu sa načelom uzročnosti, priznaju u bilansu uspeha perioda na koji se odnose.

Ostali prihodi

U okviru ostalih prihoda iskazani su dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme (osnovnih sredstava) i nematerijalnih ulaganja, dobiti od prodaje materijala, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od ukidanja dugoročnih rezervisanja, prihodi od usklađivanja vrijednosti imovine, pozitivni efekti promjene poštene (fer) vrijednosti nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, bioloških sredstava i zaliha do visine prethodno iskazanih rashoda za ta sredstva po osnovu vrijednosnog usklađivanja i ukidanja ispravki vrijednosti po osnovu vrijednosnog usklađivanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.9. Rashodi

Rashodi se priznaju u bilansu uspjeha po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su nastali.

Poslovni rashodi

Poslovni rashodi obuhvataju troškove uslovljene stvaranjem prihoda od prodaje i uključuju nabavnu vrijednost prodate robe, troškove materijala, goriva i energije, bruto zarade, troškove amortizacije i usluge pružene od strane trećih lica. Poslovni rashodi obuhvataju i opšte troškove kao što su troškovi zakupa, marketinga, osiguranja, platnog prometa, poreza i ostali troškovi nastali u tekućem obračunskom periodu.

Finansijski rashodi

Finansijski rashodi obuhvataju rashode po osnovu kamata i kursnih razlika i ostale finansijske rashode. Rashodi kamate obuhvataju kamatu obračunatu na primljene kredite, koja se evidentira u bilansu uspjeha perioda na koji se odnose, a u skladu sa načelom uzročnosti.

Ostali rashodi

U okviru ostalih rashoda iskazani su gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih ulaganja, gubici po osnovu prodaje hartija od vrijednosti i učešća u kapitalu pravnih lica, gubici od prodaje materijala, manjkovi, rashodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika, rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja, rashodi po osnovu obezvrjeđenja imovine, negativni efekti vrijednosnih usklađivanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava, dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana, zaliha, hartija od vrijednosti i potraživanja u skladu sa računovodstvenom politikom Društva.

3.10. Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit preduzeća Republike Srpske. Tekući porez na dobit predstavlja iznos obračunat primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu koju predstavlja oporeziva dobit.

Oporeziva dobit se utvrđuje u poreskom bilansu kao dobit prije oporezivanja iskazana u bilansu uspjeha, nakon usklađivanja prihoda i rashoda na način propisan poreskim zakonodavstvom Republike Srpske. Iznos ovako utvrđenog poreza i iskazanog u poreskoj prijavi se umanjuje po osnovu poreskih kredita.

Poresko zakonodavstvo Republike Srpske ne predviđa da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu, izuzev onih iz kojih proizilaze kapitalni gubici i dobiti, mogu se iskoristiti za umanjenje dobiti utvrđene u poreskom bilansu budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez

Odloženi poreski efekti obračunavaju se za sve privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihove knjigovodstvene vrijednosti utvrđene u skladu sa propisima o računovodstvu Republike Srpske. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje odloženog poreza. Odložene poreske obaveze priznaju se u cjelini za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, kao i po osnovu poreskih gubitaka i poreskih kredita koji se mogu prenijeti u naredne fiskalne periode do stepena do kojeg je izvjesno da će postojati oporeziva dobit po osnovu koje se prenijeti poreski gubitak i poreski krediti mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobit perioda, izuzev iznosa odloženih poreza koji je nastao po osnovu revalorizacije nekretnina, postrojenja i opreme, kao ulaganja u akcije pravnih lica i banaka, a koji se evidentira preko revalorizacionih rezervi. Društvo nema obaveza po osnovu odloženog poreza.

NAPOMENE UZ BILANS USPJEHA

4. PRIHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Poslovni prihodi	21.750.628	18.303.161
Financijski prihodi	24.500	90.237
Ostali prihodi	35.323	72.551
Ukupno	21.810.451	18.465.949

4.1. POSLOVNI PRIHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Prihodi od prodaje robe	20.237	20.970
Prihodi od prodaje učinaka	21.078.558	18.578.713
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje robe i učinaka	26.669	47.211
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	610.166	0
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	(442.474)
Ostali poslovni prihodi	14.998	98.741
Ukupno	21.750.628	18.303.161

a) Prihodi od prodaje učinaka

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Prihodi od prodaje učinaka povezanim društvima	19.795.496	17.277.503
Prihodi od prodaje učinaka na domaćem tržištu	265.542	234.300
Prihodi od prodaje učinaka na inostranom tržištu	1.017.520	1.066.910
Ukupno	21.078.558	18.578.713

b) Povećanje vrijednosti zaliha učinaka

Povećanje vrijednosti zaliha učinaka iskazano u bilansu uspjeha za 2011. godinu u iznosu od 610.166 KM (2010. godine iskazano je smanjenje vrijednosti zaliha učinaka u iznosu od 442.474 KM) predstavlja troškove proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda koji su nastali u obračunskom razdobljima, a proizvodi nisu realizirani – prodani u promatranom obračunskom razdoblju. Ovi troškovi povećavaju ukupne prihode tekućeg razdoblja i raspoznatljivi su u stanju zaliha na dan 31. decembra 2011. godine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

4.2. FINANCIJSKI PRIHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Financijski prihodi od povezanih pravnih lica	0	67.392
Prihodi od kamata	11.775	2.364
Pozitivne tečajne razlike	7.579	18.913
Ostali financijski prihodi	5.146	1.568
Ukupno	24.500	90.237

4.3. OSTALI PRIHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Dobici od prodaje nematerijalnih ulaganja	0	52.530
Dobici po osnovi prodaje materijala	924	1.089
Naplaćena otpisana potraživanja	137	15.681
Ostali nespomenuti prihodi	34.262	3.251
Ukupno	35.323	72.551

5. RASHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Poslovni rashodi	20.819.712	17.451.776
Financijski rashodi	14.630	109.216
Ostali rashodi	36.456	83.943
Ukupno	20.870.798	17.644.935

5.1. POSLOVNI RASHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Nabavna vrijednost prodane robe	52.840	49.052
Troškovi materijala	13.722.834	10.851.232
Troškovi zarada i naknada zarada	5.553.968	5.051.512
Troškovi proizvodnih usluga	393.737	368.137
Troškovi amortizacije i rezervisanja	734.562	748.652
Nematerijalni troškovi	327.600	354.885
Troškovi poreza	34.171	28.306
Ukupno	20.819.712	17.451.776

a) Troškovi materijala

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Troškovi materijala	12.391.976	9.741.572
Troškovi energije	906.638	732.493
Ostali materijal i sitni inventar	424.220	377.167
Ukupno	13.722.834	10.851.232

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

b) Troškovi zarada i naknada zarada

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Troškovi bruto zarada i bruto naknada zarada	4.889.403	4.377.389
Ostali lični rashodi	664.565	674.123
Ukupno	5.553.968	5.051.512

c) Troškovi proizvodnih usluga

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Usluge na izradi učinaka	21.347	22.458
Troškovi transportnih usluga	100.127	101.456
Usluge održavanja	166.807	139.552
Usluge reklame i propagande	30.048	45.483
Komunalne usluge	0	0
Bankarske usluge	0	0
Ostale usluge	75.408	59.188
Ukupno	393.737	368.137

d) Nematerijalni troškovi

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Neproizvodne usluge	96.579	99.496
Reprezentacija	73.234	82.575
Premije osiguranja	30.525	31.547
Troškovi članarina	15.154	14.288
Komunalne usluge	0	0
Bankarske usluge	38.286	38.651
Ostali nematerijalni troškovi	73.822	88.328
Ukupno	327.600	354.885

5.2. FINANCIJSKI RASHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Rashodi od kamata	425	3.604
Negativne tečajne razlike	10.483	9.964
Ostali finansijski rashodi	3.722	95.648
Ukupno	14.630	109.216

5.3. OSTALI RASHODI

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
Gubici od prodaje nematerijalnih ulaganja	806	51.369
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	35.650	32.574
Ukupno	36.456	83.943

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

NAPOMENE UZ BILANS STANJA

6. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

Promene na nekretninama, postrojenu i opremi su prikazane u narednoj tabeli:

O P I S	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicije u tijeku	UKUPNO
	KM	KM	KM	KM	KM
<u>Nabavna vrijednost</u>					
Stanje 01. siječnja 2010. godine	661.450	12.255.723	25.801.510	6.768.184	45.486.867
Nabava tijekom godine	0	55.776	272.666	936.186	1.264.628
Prijenos sa investicija u tijeku	0	18.621	157.280	(175.901)	0
Otuđivanje i rashodovanje	0	0	(109.780)	0	(109.780)
<i>Stanje 31. prosinca 2010. godine</i>	<i>661.450</i>	<i>12.330.120</i>	<i>26.121.676</i>	<i>7.528.469</i>	<i>46.641.715</i>
Nabava tijekom godine	0	0	161.106	103.352	264.458
Prijenos sa investicija u tijeku	0	0	103.352	(103.352)	0
Prijenos sa konta na konto	0	53.163	(53.163)	0	0
Otuđivanje i rashodovanje	0	0	(39.617)	0	(39.617)
<i>Stanje 31. prosinca 2011. godine</i>	<i>661.450</i>	<i>12.383.283</i>	<i>26.293.354</i>	<i>7.528.469</i>	<i>46.866.556</i>
0					
<u>Ispravak vrijednosti</u>					
Stanje 01. siječnja 2010. godine	0	5.957.825	21.399.444	0	27.357.269
Amortizacija tijekom 2010. godine	0	324.009	408.643	0	732.652
Otuđivanje i rashodovanje	0	0	(106.043)	0	(106.043)
<i>Stanje 31. prosinca 2010. godine</i>	<i>0</i>	<i>6.281.834</i>	<i>21.702.044</i>	<i>0</i>	<i>27.983.878</i>
Amortizacija tijekom 2011. godine	0	372.369	362.193	0	734.562
Otuđivanje i rashodovanje	0	0	(39.617)	0	(39.617)
<i>Stanje 31. prosinca 2011. godine</i>	<i>0</i>	<i>6.654.203</i>	<i>22.024.620</i>	<i>0</i>	<i>28.678.823</i>
<u>Sadašnja vrijednost</u>					
01. siječnja 2010. godine	661.450	6.297.898	4.402.066	6.768.184	18.129.598
31. prosinca 2010. godine	661.450	6.048.286	4.419.632	7.528.469	18.657.837
31. prosinca 2011. godine	661.450	5.729.080	4.268.734	7.528.469	18.187.733
Postotak otpisanosti	0%	54%	84%	0%	61%

7. ZALIHE

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Zalihe sirovina i materijala	1.727.289	1.825.213
Nedovršeni vlastiti učinci	14.606	8.570
Gotovi proizvodi	1.345.646	741.515
Trgovačka roba	6.848	10.521
Dati avansi	10.041	35.451
Ukupno	3.104.430	2.621.270

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

8. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA I PLASMANI

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Kratkoročna potraživanja	5.289.795	5.218.151
Kratkoročni financijski plasmani	81.048	78.892
Ukupno	5.370.843	5.297.043

a) Kratkoročna potraživanja

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Potraživanja od kupaca - povezana društva	4.688.127	4.537.894
Potraživanja od kupaca u zemlji	179.267	166.958
Potraživanja od kupaca u inostranstvu	340.307	323.794
Druga potraživanja	368.549	475.959
Ispravak vrijednosti potraživanja od kupaca	(286.455)	(286.454)
Ukupno	5.289.795	5.218.151

9. NOVAC

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Novac na računima kod poslovnih banaka	128.968	183.608
Novac na deviznim računima	84.316	171.503
Novac u blagajni	1.399	1.454
Ukupno	214.683	356.565

10. KAPITAL

a) Upisani kapital

Vrijednost upisanog kapitala iskazana u financijskim izvještajima na dan 31. decembra 2011. godine iznosi 18.473.634 KM (31. decembra 2010. godine 18.473.634 KM), i predstavlja vlastite trajne izvore za poslovanje Društva.

b) Zakonske rezerve

Zakonske rezerve iskazane u financijskim izvještajima na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od 13.885 KM (31. decembra 2010. godine 9.906 KM) formirane su u ranijim obračunskim razdobljima sukladno zakonskim propisima izdvajanjem iz dobiti Društva.

c) Ostale rezerve

Ostale rezerve iskazane u financijskim izvještajima na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od 1.381.595 KM (31. decembra 2010. godine 1.545.380 KM) formirane su u ranijim razdobljima temeljem revalorizacije imovine.

d) Dobit tekuće godine

Dobit tekuće godine iskazana u financijskim izvještajima na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od 818.885 KM (31. decembra 2010. godine 729.301 KM) čini dobit iz poslovanja koja je preostala nakon oporezivanja, kako je to prikazano u računu dobiti i gubitka na stranici 3 -4. ovog Izvješća.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

11. OBVEZE IZ POSLOVANJA

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Obveze prema dobavljačima - povezana društva	3.861.712	4.758.792
Obveze prema dobavljačima u zemlji	570.826	720.081
Obveze prema dobavljačima u inostranstvu	954.823	841.447
Ukupno	5.387.361	6.320.320

12. OBVEZE ZA POREZE I DOPRINOSE

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
Porezi i doprinosi na i iz plaće i naknade	161.669	123.920
Ostale obveze za poreze i doprinose	33.654	20.204
Ukupno	195.323	144.124

13. OBRAČUNATI TROŠKOVI I ODGOĐENI PRIHODI

Obračunati troškovi i odgođeni prihodi iskazani u finansijskim izvještajima na dan 31. decembra 2011. godine u iznosu od 52.256 KM (31. decembra 2010. godine 54.761 KM) odnose se na odgođene prihode od kamata.

14. OBJELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Društvo ostvaruje poslovne transakcije sa povezanim pravnim licem KRAŠ d.d., Zagreb u čijem je većinskom vlasništvu. Odnosi između Društva i povezanog pravnog lica regulisani su na ugovornoj osnovi i po tržišnim uslovima koji važe za sve druge poslovne partnere.

O P I S	31.12.2011.	31.12.2010.
	KM	KM
<u>Potraživanja od povezanih društava</u>		
KRAŠ ZAGREB	2.331.640	2.283.827
KRAŠ COMMERCE LJUBLJANA	609.676	386.341
KRAŠ KOMERC SKOPJE	203.181	203.131
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	1.335.874	1.516.723
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	207.757	147.872
UKUPNO POTRAŽIVANJA OD POVEZANIH DRUŠTAVA	4.688.128	4.537.894
<u>Obveze prema povezanim društvima</u>		
KRAŠ ZAGREB	3.816.763	4.018.575
KRAŠ KOMERC SKOPJE	38.220	95.206
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	6.728	10.785
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	0	634.226
UKUPNO OBVEZE PREMA POVEZANIM DRUŠTVIMA	3.861.711	4.758.792

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE
31. decembar 2011. godine

O P I S	2011.	2010.
	KM	KM
<u>Prihodi</u>		
KRAŠ ZAGREB	12.631.664	11.036.689
KRAŠ COMMERCE LJUBLJANA	2.217.893	1.672.362
KRAŠ KOMERC SKOPJE	460.759	436.206
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	3.857.152	3.651.108
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	629.906	599.068
UKUPNO PRIHODI	19.797.374	17.395.433
<u>Rashodi</u>		
KRAŠ ZAGREB	2.156.920	2.299.716
KRAŠ KOMERC SKOPJE	331.894	391.388
KRAŠ TRGOVINA ŠIROKI BRIJEG	2.001.312	886.223
KRAŠ COMMERCE BEOGRAD	1.596.356	1.896.272
UKUPNO RASHODI	6.086.482	5.473.599

15. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Društvo je u svom redovnom poslovanju u različitom obimu izloženo određenim finansijskim rizicima i to:

- Tržišnim rizicima,
- Riziku likvidnosti,
- Kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta.

15.1. Tržišni rizik

(a) *Rizik od promjene kursa stranih valuta*

Društvo je izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, a koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR.

Devizni rizik nastaje u slučajevima neusklađenosti finansijskih sredstava i obaveza izraženih u stranoj valuti *ili sa valutnom klauzulom*. U mjeri u kojoj je to moguće, Društvo minimizira devizni rizik kroz minimiziranje otvorene devizne pozicije.

(b) *Rizik od promjene kamatnih stopa*

Društvo je izloženo raznim rizicima koji kroz efekte promjena visine tržišnih kamatnih stopa djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine. Poslovanje Društva je izloženo riziku promjene kamatnih stopa u mjeri u kojoj kamatonosna sredstva (uključujući investicije) i kamatonosne obaveze dospjevaju za naplatu u različito vrijeme ili u različitim iznosima.

S obzirom da Društvo nema značajnu kamatonosnu imovinu, prihod Društva i tokovi gotovine u velikoj mjeri su nezavisni od promjena tržišnih kamatnih stopa.

15.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da Društvo neće biti u mogućnosti da finansira sredstva odgovarajućim izvorima finansiranja sa stanovišta rokova i stopa i rizik nemogućnosti da se sredstvo realizuje po razumnoj cijeni u odgovarajućem vremenskom okviru.

Društvo upravlja likvidnošću sa ciljem da osigura da izvori finansiranja budu raspoloživi za izmirenje obaveza u trenutku njihovog dospijea. Društvo neprekidno procjenjuje rizik likvidnosti identifikovanjem i praćenjem promjena u izvorima finansiranja potrebnim za ispunjenje poslovnih ciljeva Društva, a u skladu sa poslovnom strategijom Društva.

15.3. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik nastanka finansijskih gubitaka Društva kao rezultat kašnjenja klijenata ili druge ugovorne strane u izmirivanju ugovornih obaveza. Kreditni rizik se prvenstveno vezuje za izloženost Društva po osnovu gotovine i gotovinskih ekvivalenata, depozita u bankama i finansijskim institucijama, investiranja u hartije od vrijednosti, potraživanja od pravnih i fizičkih lica i preuzetih obaveza. Društvo nije izloženo kreditnom riziku pošto nema kreditnih zaduženja.

15.4 Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta. Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocjeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku te vrijednosti.

Fer vrijednost finansijskih sredstava koja su iskazana po amortizovanoj vrednosti procjenjuje se diskontovanjem novčanih tokova korišćenjem kamatne stope po kojoj bi Društvo moglo da pribavi dugoročne pozajmice, a koja odgovara efektivnoj kamatnoj stopi. Društvo smatra da iskazana knjigovodstvena vrijednost potraživanja, nakon umanjenja za ispravku vrijednosti po osnovu obezvrijeđenja, kao i nominalna vrednost obaveza iz poslovanja, približno odražava njihovu tržišnu vrijednost. Fer vrijednost obaveza po kreditima procjenjuje se diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova prema trenutnoj tržišnoj kamatnoj stopi koja je Društvu na raspolaganju za potrebe sličnih finansijskih instrumenata. Ovako utvrđena fer vrijednost ne odstupa značajnije od vrijednosti po kojoj su iskazane obaveze po kreditima u poslovnim knjigama Društva. Rukovodstvo Društva smatra da iznosi u priloženim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je u datim okolnostima najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja.

16. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Preduzeća mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Preduzeću može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično začni da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama za razvijenijim poreskim sistemom.

17. SUDSKI SPOROVI

Društvo na dan 31. decembra 2011. godine ne vodi sudske sporove u kojima je u poziciji tužioca ili tužitelja.

ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 31. januara 2012. godine.

Direktor